De geopolitieke muur van angst

Beschrijving

Beurzen beklimmen meestal een muur van angst. Wat dat betreft zijn geopolitieke risicoâ??s ideaal. Geopolitieke risicoâ??s hebben namelijk verrassend weinig impact op financiÃ«le markten. Allereerst omdat het vaak gaat om eenmalige gebeurtenissen. FinanciÃ«le markten zijn uitstekend in staat om eenmalige gebeurtenissen te onderscheiden van structurele veranderingen. Daarnaast eindigen veel geopolitieke spanningen opvallend vaak in een weinig spannende status quo of een voor beide partijen rationele uitkomst. Zelfs de meest gevaarlijke dictator blijkt onder hoge spanning meestal rationeel te reageren.

Tot slot zorgen geopolitieke spanningen vaak voor een eerste aanzet in de goede richting. Soms heb je een hardliner nodig om een deal te sluiten. Zo zorgde Reagan met het Strategic Defense Initiative (Star Wars, aldus destijds Biden), met een dusdanige versnelling van de wapenwedloop dat in combinatie met de gedaalde olieprijs de Sovjet-Unie het loodje legde. Aan dit Star Wars programma hebben we vandaag de dag de zo nuttige Patriot-raket en de Iron dome overgehouden, maar dit ter zijde.

Huidige geopolitieke spanningen

Het geopolitieke zwaartepunt van de wereld is afgelopen jaren verschoven van de Perzische Golf naar de straat van Taiwan. Olie is veel minder belangrijk voor de Amerikanen omdat ze op dat gebied weer zelfvoorzienend zijn. De waarde van chips die China importeert ligt ook hoger dan de waarde van olie. China claimt de Zuid-Chinese zee en de neoconservatieven in de regering Biden doen er alles aan om China een voet dwars te zetten. Daarnaast probeert de wereld minder afhankelijk te worden van China en China minder afhankelijk van de wereld (met name de Amerikanen). Sommigen noemen dit een nieuwe koude oorlog, maar de banden tussen China en de VS zijn veel hechter dan de relatie tussen de Sovjet-Unie en de VS ooit is geweest.

OekraÃ¯ne

Verder is er het conflict tussen NAVO en Rusland in OekraÃ¯ne. Het is het grootste militaire conflict in Europa sinds de Tweede Wereldoorlog. De oorlog duurt nu al meer dan tien jaar en de recente invasie in OekraÃ¯ne zorgt voor een nieuwe fase die wordt bevochten met drones en slimme munitie. Voor de Amerikanen is de oorlog een enorm succes. Het Russische leger is vele decennia teruggezet in de tijd zonder dat er een Amerikaans mensenleven in gevaar is geweest. Het risico is dat deze proxy-oorlog tussen Rusland en NAVO uit de hand loopt. Anderzijds dwingt de opnieuw de gedaalde olieprijs Rusland â?? net als in de Afghaanse oorlog â?? mogelijk op haar knieÃ«n.

Midden-Oosten

Tot slot is er nog altijd het Midden-Oosten conflict, waar verhoudingen altijd complex zijn. Dankzij de Abraham akkoorden dreigde er even vrede, maar daar heeft Iran via Iraanse proxies Hamas, Hezbollah, de Houthiâ??s en nog wat loslopende Iraanse milities op 7 oktober vorig jaar een eind aan gemaakt. Inmiddels is de oorlog via een voor IsraÃ«l uiterst succesvolle week verder geÃ«scaleerd door Hezbollah aan te vallen. Nu is het zaak om Iran te bevrijden van de Ayatollahs. Iran heeft de meest pro-Amerikaanse bevolking in het Midden-Oosten, maar de machthebbers voeren daar een waar terreurregime. De reden waarom Iraans nucleaire faciliteiten niet zijn vernietigd, ondanks zwakke luchtverdedigingssystemen, is omdat Hezbollah duizenden raketten op IsraÃ«l heeft gericht. Iran heeft de afgelopen veertig jaar besteed aan het opbouwen van dit offensieve vermogen via Hezbollah, Hamas en de Houthiâ??s als afschrikmiddel. Het Iraanse leger zelf stelt niet zo veel voor.

Iraanse stoorzender

Het Iraanse leiderschap zit vast in het oude Midden-Oosten, terwijl hun buren in de GCC naar de toekomst sprinten door te investeren in hun bevolking en infrastructuur. Zij worden dynamische magneten voor talent en investeringen, terwijl Iran verder achterop raakt. Naarmate de Iraanse proxies en bedreigingen verdwijnen, zal de regionale veiligheid en welvaart toenemen voor zowel christenen, moslims als joden. Voor IsraÃ«l is er nu geen weg terug meer. Ze kunnen zich het nu niet veroorloven om de klus af te maken. Dit is waarschijnlijk hun beste kans. Iran zit achter het opblazen van de Abraham-akkoorden en profiteert van de voortdurende terreur en chaos.

Verbonden conflicten

De Russen worden in hun strijd in OekraÃ¯ne gesteund door de Chinezen. Door de abominabele staat van het Russische leger speelt zelfs Noord-Korea weer een rol van betekenis. Traditioneel test Noord-Korea een nieuwe Amerikaanse president, dit keer dus alleen bij winst van Harris. Het kleine lichtpuntje van de oorlog in OekraÃ¯ne is dat de Chinezen daardoor vrijwel zeker Taiwan niet zullen

binnenvallen. Verder is China â?? in plaats van de VS â?? wel geÃ¯nteresseerd in de olie uit het Midden-Oosten. Iran is een leverancier van wapens (drones) aan de Russen. Rusland heeft via SyriÃ« en Iran nog altijd een voet aan de grond in het Midden-Oosten.

Mogelijke oplossingen

Een oplossing in het ene conflict maakt ook de weg vrij in het volgende conflict, maar die oplossing is waarschijnlijk niet overal hetzelfde. De meest waarschijnlijk oplossing in OekraÃ¯ne is een nieuw status quo in de vorm van een staakt-het-vuren. De Russen lopen op hun tandvlees (de OekraÃ¯ners ook, die vechten door), maar de oorlog staat of valt met de financiering van de Amerikanen. Trump heeft aangeven dat hij de oorlog zo snel mogelijk wil stoppen en lijkt bereid te zijn een deal te sluiten met de Russen. Dat is ook voor de Amerikanen veel minder problematisch dan voor bijvoorbeeld de Europeanen.

Daarmee maakt Trump meteen de weg vrij voor een deal met de Chinezen, waarna de Verenigde Staten hun handen vrij hebben in het Midden-Oosten. Harris volgt waarschijnlijk de lijn Biden, maar zowel in de nieuwe Trump-regering als in het nog onbekende team van Harris zitten waarschijnlijk geen neoconservatieven (dat zijn Amerikanen die alleen relaties willen aanknopen met andere landen als het een democratische staatsvorm heeft en onder dat mom willen deze Amerikanen maar al te graag interveniÃ«ren in andere landen, iets dat in Irak en Afghanistan opvallen slecht is verlopen).Verder worden geopolitieke spanningen vooral uitvergroot voor de verkiezingen. Er is bij zowel de Republikeinen als de Democraten na de verkiezingen ruimte voor geopolitieke ontspanning.

Han Dieperink, Chief Investment Officer

Disclaimer